

KODIN OSASTO

Pitäkää keittiö puhtaana

Terveydelliseltä kannalta katsottuna mikään muu huone asunnossa ei ole niin tärkeä kuin keittiö. Se tulisi olla valoisa, ilmava ja helppo puhdistaa. Puhdistuksessa keittiön pöytiä ja muita puusia esineitä ja palkkoja, veden ei tulisi sallia laskeutuvan rakkoihin ja muihin pimeisiin paikkoihin, johon se kuljettaa muassaan ruuantähteitä bakteerien ja hyönteisten ravinnoksi.

Linoleumimatto, jos sellaista käytetään lattialla, tulisi olla niin hyvin sovitettu syrjiltä, että vesi ei pääse menemään sen alle.

Lattiansa tai seinissä ei tulisi olla mitään rakoja tai halkeamia, eikä mitään pimeitä huokkoja tai kaappeja, joihin tomu, ruuantähteet ja kosteus pääsevät kasaantumaan. Selaisiin paikkoihin kerääntyy hiiriä ja ruskakoita ja sen lisäksi niihin ilmaantuu hometta ja sienimäisiä kasvannaisia, jotka pilaantuttavat ruuan.

Jatkuvan taistelun käyminen bakteerien kehittymistä vastaan muodostaa suuren osan hyvästä taloudenhoidosta.

Kaikki keittiöastiat tulisi pestä perinpohjin, virauttaa kiehuvalle vedelle ja kuivata ennenkuin ne pannaan pois; huolimattomasti pestyjen astioiden käyttäminen on epädullista terveydelle. Emalj- tai akafastiat, joista on alkanut murenemaan kappaleita, tulisi heittää pois. Astareut ja pyyhlinnit tulisi pestä ja kiehuttaa sen jälkeen kun niitä on käytetty, ja, jos mahdollista, asettaa auringon paisteeseen kuivamaan.

Jokainen palkka jossa ruokaa säilytetään tulisi pitää huolellisesti puhtaana. Jos on jääkaappi se kaipaavien erikoista huolta. Kaikki sen liitteet tulisi olla vedenpitävät ja vesireijän tulee olla aina auki; muussa tapauksessa puu pääsee kostumaan ja alkaa haisemaan. Se tulisi tyhjentää kokonaan vähintään kerran viikossa ja puhdistaa hyvin. Ruoka joka näytetään vähänkään alkaneen pilaantua tulisi poistaa jääkaapista viipymättä.

Tämä pitää palkkansa myöskin muihin ruuansäilytyspaikkoihin nähden.

KOTITEKOINEN SAIPPUA

5 paunaa sulattua rasvaa.
1 kvartti kylmää vettä.
1 pauna lipeää (lye) sekoitetaan veteen, että se on sulanut. Seos kaadetaan sekaan (mutta ei keitetä) annetaan jäähtyä sekoitetaan kymmen minuuttia. Sitten kaadetaan pannuun, jossa sen annetaan olla seuraavaan päivään. S. N.

Äänestys oikeus syntymän kautta

Äänestys oikeus on yksi niistä tärkeistä oikeuksista, joita on vaikea todeta ilman laillista todistusta. Sen tähden että syntymätodistus on paras todistus henkilön iästä, syntymästä, vanhemmista ja kansalaisuudesta, on Yhdysvaltain Työdepartementin Lastentodistustoimisto julkaissut kirjelman, jossa kehoitetaan syntymätodistussyysrekisteröimisen käytäntöön ottoa yleisesti kaikissa valtioissa.

Ainoastaan 23 valtiolla ja District of Columbiolla on tällä hetkellä tyydyttävän järjestelmällinen syntymätodistussyysrekisteröiminen, niin että se ulottaa vaikutuksensa Yhdysvaltain yleiseen syntymätodistussyysrekisteröimiseen. Nämä valtiot ovat California, Connecticut, Indiana, Kansas, Kentucky, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, New Hampshire, New

York, North Carolina, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, South Carolina, Utah, Vermont, Virginia, Washington, Wisconsin. Vuonna 1919 ne edustivat 58.4 prosenttia koko Yhdysvaltain kansasta.

Lapsilla, jotka syntyvät jällellä olevissa 25 valtiossa, voi eteenpäin suuria vaikeuksia syntymätodistusta omaamattomina, kun aika tulee, jolloin he menevät kouluun, pääsevät koulusta, lähtevät etsimään työtä ja menevät äänestämään sekä vihdoinkin he avioliittoon alkavat. Nämä epävarmat valtiot edustavat kumminkin lähes puolta Yhdysvaltain asukaslusta. Etelävaltiot ovat tässä jällellä samoin kuin monissa muissa valtioissa. Ja kumminkin on syntymätodistus niin tavattoman tärkeä vielä perintöoikeuksissa ja muiden oikeuksien valvomisessa.

Työdepartementin Lastenosasto on sen tähden ryhtynyt voimakkaaseen toimintaan sen puolesta, että lasten syntymätodistussyysrekisteröinti saataisiin alkuun kaikissa valtioissa samojen periaatteiden pohjalta.

Palvelijattarien asemasta

Kaikkille niille, jotka ovat jo henkilökohtaisesti tai muuten kiinnittäneet huomionsa palvelijattariuuteen, lienee mielenkiintoista lukea mitä laajoilla kokemuksilla ja tiedolla varustettu lääkäri tietää sanoa palvelijattarien asemasta. Siksi suomen tähän sellaisen lausunnon:

Tavallinen, tavallisella älyllä varustettu palvelijattaren tarvitsija tuskin voi käsittää miten ikävä ja epähaluttu tavallisen palvelijattaren elämä on..... Tavallisten emäntien palveluksessa olevien tyttöjen elämä ei ole keuhuttavaa ja tavallisilla emännillä on nykyaikana paljon vaikeaa hyvien palvelijattarien löytämisessä ja niiden pitämisessä silloin kun niitä saattavat löytämään.

Mutta merkille pantava seikka on se, että vaikka, joka tapauksessa käytetään samoja keinoja palvelijattarien hankkimisessa, niin silti toiset emännät saavat aina olla huolissaan ja vaivata pitää palvelijattariensa tähden jotavastoin toiset löytävät "aarteita" ja voivat pitää ne.

Lääkärit tietävät miten paljon sairautta on kotipalvelijattarien keskuudessa, kuinka he ovat herkästi alttiita verettömyyteen, säärisuonien katkeilemiseen, umpitautiliin ja sydämen heikkouteen. He täyttävät yleiset sairaalat ja heidän keskuudessaan on laaja työmaa köyhemmillä lääkäreillä, ja heidän niukoista palkoistaan kasvaa suuri lisä tavattoman suurin patentilääketehtailijain voittoihin.

Mahdollisesti enemmistö emännistä yrittää teettää palvelijattarillaan enemmän työtä kuin mitä naisen ruumiin rakenne voi kestää, ja samalla antavat heille niin vähän vapaata aikaa, että se on kokonaan riittämätön lepoon ja voimien kartuttamiseen — ja kun työ on niin kovin ikävää kulutetaan sekin vapaa-aika huvittelupaikoissa, jotka ovat kovin kehnoisti varustetut ilmanvaihdolla, kuten tavallisesti kaikki yleiset huvilaitoksemme ovat.

Siksi lääkärin myötätunto on palvelijattarien eikä emäntien puolella, ja hän on talpuvainen uskomaan, että kaikki se päänvaiva, josta emännät harvoin ovat vapaat on hyvin ansaittua, joten heille ei lääkäriin kannata lohdun antaa tuihlata.

Ja mitä tulee kotoisiin huolihin palvelijattarien takia, niin haluaisin sanoa tavallisille emännille, että niin kauan kun he eivät koitele palvelijattarinaan samoin kuin haluaisivat il-

seään kohdeltavan jos he olisivat palvelijattaria, niin kauan he voivat hyvällä auyllä odottaa saavansa vaivata päättään palvelijattarien takia ja heidän kaikki vaivansa on täydellisesti ansaittua, ja se seikka, että palvelijattariuuteen antaa heille niin paljon ikävyyksiä on minulle miellyväksi ja kaikille niille, joilla on kylliksi laajat kokemukset — erittäinkin kokemuksella lääkäriä — ja jotka siis voivat ymmärtää miten katkera tavallisen palvelijattaren asema on.

Palkkatyöstä vapaaseen työhön

Kapitalistisen vapaan kilpailun kannattajat väittävät kivenkovaan, että kilpailun kadotessa ja köyhyyden hävitessä kun luodaan yleinen hyvinvointi, muuttuvat ihmiset varmasti pelkiksi vetelehtijöiksi. Kuinka ei viitsi tehdä työtä, koska siihen ei ole mitään pakkoa. Vielä väittävät he, että hyvinvointi tekee kaikista edistyksellä lopun. Kaikki rappeutuu. Yleinen työteho ei siis ainoastaan alene, vaan koko edistys tieteellinen ja taiteellinen kärsii siitä. Että asia on aivan päinvastoin kuin mitä porvariston taholta väitetään on kyllin selvästi todistettu. Tästä sanoo sattuvasti myös H. George kirjassaan "Edistys ja köyhyys":

"Työ ei sellaisenaan, lausuu hän, ole ihmiselle vastenmielistä, luonnollinen ponnistusten välttämättömyys ei ole mitään kirstua; mutta sitä on kyllä sellainen työ, joka ei teki jälleen mitään tuota, ja sellainen ponnistus, josta ei ole mitään tulosta nähtävissä. Ahertaa aamusta iltaan ja päivstä päivään on todellakin kovaa; se muistuttaa sitä rangastusta, jossa ihminen pannaan ammentamaan vettä, ettei hukkuisi, tai poikemaan pyörää, ettei hän murskaantuisi. Vapautuneina tällaisesta pakosta ihmiset tekisivät työtä innokkaammin ja paremmin, sillä silloin he saisivat työskennellä taipumustensa mukaisesti. Silloin he todellakin huomaisivat tekevänsä työtä itsensä ja toistensa hyväksi." Osoittaakseen, ettei ihmisen ainoa kannustin työhön ole työskenteleminen henkittämiseksi, kysyy H. George: "Oliko Humboldtin elämä laiskun elämää? Eikö Benjamin Franklin löytänyt mitään tekemistä jätettyään kirjapainotyön? Kuuluuko Herbert Spencer joukkoon? Vai maalaisko Michael An-

gelo ruuan ja vaatteiden vuoksi?"

Raskaat ovat ne tappiot, jotka nykyisen järjestelmän seurauksina jäävät kannettavaksemme. Ne taloudelliset vauriot, suunnattomien kulutusten tuhlaaminen ja ihmishenkien hukka, joita sodat tuovat mukanaan. Raskaat ovat myös ne tappiot, jotka koittuvat nykyisen yhteiskunnan monimutkaisista hallinto- ja hoitotoista ja kalkanlaisten virkakoneistojen ylläpidosta, mutta suurista suurin on sittenkin henkisten voimien häviö. Sivistyksen edistämiseksi vaikuttavat voimat ovat sangen pienet verrattuna niihin voimiin, jotka ulnivat toimeettomina. Kuinka paljon meneekään hukkaan kykyjä, joilla voitaisiin hyödyttää ihmiskuntaa, ajatuksilla, keksinnöillä ja taiteella. Ihmisten ja ihmisten välillä ei ole niinkään suurta eroavaisuutta kuin yleensä luullaan. "Luonnon lahjan eroavaisuus ei ole suurempi kuin ruumiin koon, tai ruumiin voimien", sanoo H. George, esimerkkinä mainitsee hän, että suurten miesten elämäkertoja tarkastellessa huomaa kuinka vähän olisi tarvittu, ettei noista miehistä olisi mitään kuultu. "Jos, sanoo hän, Caesar olisi syntynyt köyhällistön lapsena, jos Kolumbus olisi antautunut kirkolliselle "alalle eikä merimieheksi, jos Shakespeare olisi joutunut suutarin tai nokkolan oppiin tai Herbert Spencer ollut pakotettu ansaitsemaan leipänsä tehtaalaana, mitä olisivat silloin heidän luonnonlahjansa heittä hyödyttäneet?" Vielä verrataan ihmisiä tavalliseen työmieheeseen, joka voi kohota tarvittaessa kuningatarneiläiseksi, jos vain olosuhteet ovat siihen sopivia. Niin saattaa tavallisen ihmisenkin olosuhteiden mukaan nousta sankariksi, tai johtajaksi, oppineeksi tai opettajaksi, tietäjäksi eli pyhimykseksi. Niin laajalle on siemen kylvetty ja niin voimakas on kasvun voima. Mutta voi kivikkoa, voi lintuja, voi orjantappuroita! Kun ainoastaan joku yksilö pääsee kehittymään täyteen suuruuteensa, kuinka monta tuleekaan ehkäistykseksi, kuinka monta kasvaa väärään suuntaan!" (Jatk.)

— Tahdotko tietää mitä työläisnaiset toimivat ja ajattelevat. — Tilaa Toveritar

Rahanlähettäjäille!

Kansalaisillemme maksamme dollareista
KORKEIMMAN HINNAN.

Yllämainittua tapaa seuraten me maksamme dollarista

SMK. 44.50

Lähetyskustannukset 25 senttiä postiteitse, \$3.50 sähköteitse.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r. l.

Ainoa asiamiehemme Suomessa, vastaa kauttamme lähetetyistä rahoista.

HELANDER & NEKTON
PRIVATE BANKERS,

Woolworth Bldg., Room 1104. 233 Broadway, New York City.